

Hanna Skarżanka

(1917—1992)

Odchodzą, zostawiając po sobie puste miejsca, które trudno będzie wypełnić ich następcom, dorastającym i wchodzącym do rewolucyjnie dziś zmieniającego się zawodu. Do profesji, w której teatr — kiedyś podstawowe miejsce, pepiniera i kolebka aktorskiego kunsztu — wydaje się usuwać w cień na korzyść serialu, videoclipu i reklamy. W najlepszym wypadku — na rzecz teatropodobnego widowiska w szklanym okienku. Po Ludwiku Benoit (1920—1992), zmarłym w ubiegłym tygodniu, pożegnany tak pięknie przez prof. Bardiniego w sobotnim „Pegazie”, niedzielny „Teleexpress” doniósł, że w Warszawie zmarła 8 listopada br. Hanna Skarżanka.

Urodzona na Kresach II Rzeczypospolitej, w Wilnie, tam też ukończyła Studio Dramatyczne Mieczysława Szpakiewicza. Po czym debiutowała na deskach Teatru Polskiego. Występowała w Wilnie do maja 1945 roku. Następnie, wraz z całą grupą aktorów wileńskich, przyjechała do Torunia. Miał dyrektować tutejszej scenie przez następne trzy lata także wilnianin, Wilam Horzyca. Właśnie w Toruniu Skarżanka zagrała swoją pierwszą dużą rolę, Elizę w „Pigmalionie” Shawa. Następ-

nie były pobyty na scenach: Olsztyna, Poznań, Łódź i wreszcie Warszawy, gdzie pracowała Skarżanka w zespołach: Polskiego, Narodowego, Komedii, Ateneum i Teatru „Studio”.

Najwybitniejsze role tej popularnej aktorki o wspaniałych warunkach, to: Podstolina w „Fircyku w załotach”, Hrabina w „Weselu Figara”, Pani Soerensen w „Niemcach” (1955); Nehama w „Zmierzchu” Babla, Estera w „Cenie” Millera, Barbara Stawrogin w „Biesach” (1971) i Brunhilda w „Ameryce” według Kafki (1972). Dość wcześniej odkrył Skarżankę również film; w „Młodości Chopina” Forda zagrała piękną, na wpół obnażoną dziewczynę wiodącą na barykady lud Paryża — według słynnego obrazu Delacroix (i była to chyba pierwsza naga pierś na ekranie w polskim filmie powojennym). W roku 1976 znajdziemy nazwisko aktorki wśród 172 sygnatariuszy apelu przedstawicieli świata nauki i kultury do ich kolegów — posłów zasiadających w Sejmie PRL. Od tego czasu, związana z KOR, wspierała czynnie działania demokratycznej opozycji, razem z innymi aktorami, biorąc udział w imprezach i widowiskach odbywających się poza ramami oficjalnego teatru.

Barbara KAZIMIERCZYK